

zijn vele mannenkloosters gesloten; nu komen de congregaties van vrouwen, die onderwijs geven, 81 in getal, aan de beurt.

Gelijk wij reeds mededeelden, zijn op last van minister Combes ook vele kerkgebouwen gesloten, omdat men ze indertijd geopend had zonder de toestemming der overheid daartoe te vragen. Tengevolge daarvan werden ook protestantsche kerken en kapellen gesloten, doch kort daarna mochten zij wederom in gebruik genomen worden. Combes heeft in een rede eenmaal uitgesproken dat hij met zijn maatregelen niet de kerken, maar de Roomsche Kerk op 't oog had.

In Frankrijk mogen processies op den openbaren weg alleen gehouden worden, wanneer er in een plaats geen andere godsdienst erkend is. De Protestanten hebben echter, ook al hadden zij hier en daar door den staat erkende kerken, niet gewild, dat om hunnen wil geen openbare processies zouden gehouden worden. Nu echter van Regeeringszijde aan de Roomsche kerk de oorlog is aangeklaagd, zijn de Radicals gaan meenen dat zij het houden van processies met geweld moesten te keer gaan. Hierdoor ontstonden ernstige onlusten, waarbij slachtoffers vielen.

Als een staalje van de gezindheid der menschen die op het oogenblik zoo heftig tegenover Rome staan, geven wij het volgende: Bij de begrafenis van een socialist, die te Nantes bij een straatoploep gedood was, en die tot de Gereformeerde kerk behoorde, hoorden de vrienden van den verslagene, de rede van den predikant bij de geopende groeve aan. Toen echter de leeraar, na het houden van zijn toespraak, het Onze Vader bad, en hij de vijfde bede kwam: „Vergeef ons onze schulden“, riep de socialistische leider Alenman met luider stem: „Deze man is dronken!“

Rusland. De Heilige Synode der Grieksche kerk over het protestantisme.

De Grieksche kerk is aangezocht om zich met andere kerken te verbinden en hare houding tegenover de Christenen der Westersche kerken meer broederlijk te doen zijn.

De Heilige Synode heeft in een schrijven, ondertekend door de Metropoliiten van Petersburg en Moskou en door vier bisschoppen, uitgesproken, dat in plaats van naar verering met andere kerken te streven, zij er op uit moesten zijn, om de haar toevertrouwde schapen, voor de aanvallen en de pogingen tot verleiding van Roomsche en Protestantische zijde te beschermen.

Het scherpst laat de Synode zich uit over het Protestantisme, en zegt daarbij: „De Protestantische gemeenten verstaan het kerkelijke leven niet, en eischen uiterlijke, tastbare werken, voornamelijk van sociaal karakter. Zij beschouwen onze kerk als een gebied, waarop geestelijke instand, ondoordringbare duisternis en aldooding gevonden wordt. Ja, zij schamen zich er niet voor, ons afgedorft te verwijzen. Daarom sparen zij noch offers, noch krachten, om met een ijver voor Christus, zonder verstand, onder de kinderen der rechtgelovigen hunne protestantsche dwalingen te verbreiden. Zij laten geen gelegenheid ongebruikt, het gezag der rechtzinnige hiërarchie te ondermijnen, en het geloof aan de heiligheid van de christelijke overlevering te doen wankelen. Godsdienselijke laaidunkendheid, ja, fanatisme verbonden met hoogmoed, die verachtelijk op de rechtzinnige Grieksche kerk neerziet, kenmerkt de Protestanten in hoogere mate dan de Katholieken. Veel is hiervan te verklaren uit oude vooroordeelen, en uit den bekrompen blik van de Duitische Theologie, en daarom ook van de Protestantische kerkelijke mannen. Dit legt op onze geleerden de gewichtige taak, het Weeten de ware grootheid en onvervalschte christelijke reinheid der orthodoxie voor ogen te stellen.“

Op dezen toon gaat het stuk voort. Wij meenen dat het oordeel van Protestanten over de Grieksche kerk daardoor niet gewijzigd zal worden, al willen wij gaarne erkennen, dat de krachtige eenheid van het grootte Russische Rijk voor geen gering deel te danken is aan de Grieksche orthodoxe kerk.

Gemengd nieuws.

Er zijn 400 Mahomedaanische missionarissen in het begin van het vorige jaar uit Mahomedaanische kloosters naar Noord-Afrika getrokken, waarvan een honderd naar Oost-Afrika is gegaan. In vorige eeuwen heeft men den Islam met geweld zoeken uit te breiden; maar dit tegenwoordig moet lijf zou gaan, gebruikt men vreedzame middelen. Een deel van onze Oost werd dat ook Mahomedaanisch gemaakt onder de macht van het zwaard. De Mahomedaanische zendingen staan de Christelijke zending zeer in den weg, terwijl zij arbeiden velden bezetten, die tot hertoe niet door de Christelijke zending bevestigd werden. Dr. Merensky zeide daarom bij het eerste koloniale congres te recht: „Wat in Afrika niet Christelijk wordt, zal Mahomedaanisch worden.“

Door Kinderen.

STOKOUD EN ZESTIEN JAAR.
TE GAST.

XII.

Niet geheel gerust zag Lukas den vreemde ling aan. Zou de man hem vriendelijk ontvangen of barmhartig afwijzen? Verlegen nam hij zijn muts af, terwijl de ander, op hem toetredend, hem iets vroeg in een taal die hij niet verstond. Lukas antwoordde in het Engelsch en wees daarbij met den vinger op zijn mond, terwijl hij tegelijkertijd een paar silberstatjes liet zien, in de hoop dat de ander hem begripen zou.

Dat was ook 't geval, want tot zijn groote vreugd hoorde hij woorden die hem als muziek klonken, al werden ze heel slecht uitgesproken: „Bread and milk here“!

Lukas knikte. De man ging heen, doch keerde weldra terug met een kan melk en een rond, bruin brood. Hij schoof Lukas een bank toe en beduidde hem, dat hij nu maar zijn gaar moest gaan. Dat deed onze vriend dan ook, met al den trek van iemand, die in een etmaal niet veel anders genuttigd heeft dan wat drabbig water, Intusschen was de man naar den haard gegaan, had vuur aangemaakt en een pot op gezet, bij welk werk hij voortdurend zong. Lukas at voort tot hij zich hield verzadigd voelde en van de melk niets, van het brood nog maar de helft te zien was.

Toen zette de man des huizes zich dicht bij hem neder, keek hem scherp aan en zei toen: „English?“

Lukas antwoordde bevestigend en bood snel een stuk silbergeld aan. Doch de ander wees dat af met een zwaai, dat Lukas niet verstond, en vroeg hem in gebroken Engelsch: „Hoe komt ge hier?“

De jonge zeeman vertelde zijn wedervaren.

- 1) Ik heb brood en melk.
- 2) Engelsch.

Teikens echter moest hij ophouden en trachten, zich duidelijker uit te spreken, wij zijn hoorder, hoe goed die ook luisterde, hem niet begreep. Doch zooveel vatte de man best, dat hij een jongen Britschen zeeman vóór zich had, die zoo spoedig mogelijk naar zijn schip terug wilde.

Inmiddels was het eten gereed; althans de man nam den pot van 't vuur, en goot soep in een schaal. Daarna zette hij zich neer aan tafel; en eer hij begon te eten, nam hij zijn muts af en bad.

Lukas was een weinig verbaasd, en nam zijn gast nu eens goed op. Deze was een man met wat verveerde, maar vriendelijke trekken en gansch anders dan de waard in de herberg. Hij gevoelde zich geheel gerustgesteld, nu hij den man had zien bidden. Want al deed hij het zelf veelal niet, 't ging hem als meederden, die, hoewel zij van den dienaar Gods liefst weinig hoorden, en met de vromen niet op hebben, toch die vroomheid heel kostelijk vinden, als ze in nood zijn of weten willen in hoever iemand te vertrouwen is.

De man noodde Lukas uit mede te eten, maar deze weigerde, wijl hij volkomen verzadigd was, en een onweerstaanbare lust tot slapen voelde, wat trouwens te begrijpen was. De ander praatte wel, al ging het gebrekkig, over het schip dat wachtte, maar Lukas verstond het maar half en knikte van ja, doch zonk meteen op de tafel voorover in slaap. De gastheer wist niet beter te doen, dan zijn bezoeker, zoo goed het ging, een beter rustplaats te geven, en ging toen naar het veld, nadat hij de deur gesloten had. Hij begreep zeer goed, dat de jonge zeeman vooreerst niet ontwakken zou.

Dat nu was ook zoo. Want toen de man des avonds moe van het veld terugkeerde, lag Lukas nog snorkende te slapen. De heer des huizes stoorde zijn gast niet, maar ging in het andere vertrek, waar hij licht ontstak. Eerst toen het al een poos donker was, wakte hij zijn gast, die heel verbaasd rondzag en met een schreeuw opsprong, meenende dat hij nog op 't schip was en zich verslapen had.

't Duurde een poosje, eer onze Lukas tot rechte bezinning kwam. Hij liet zich door zijn gastheer meenemen naar het tweede vertrek, en eerst daar werd het hem recht duidelijk, dat hij zich niet meer op een schip, maar op vasten grond bevond. Want, terwijl de gastheer zich verwijderde om het avondeten te halen, had Lukas gelegenheid eens rond te zien. Hij bevond zich in een kamer, die er wel niet mooi, maar toch gezellig uitzag, en zoo rindelijk als het onderlijk huis van onze zeeman te Dartmouth. De vloer was als de tafel hagelwit geschild. De stoelen waren van bruin hout, even als de kasten aan den muur. In een hoek stond een bed, dat er neigjes uitzag en even helder als de gordijnen voor de kleine vensters. Sieraden waren hier weinig, of men moest als zulke een paar jachtgeweren beschouwen, die aan den muur hingen, in gezelschap van ettelijke hengstokken. Alleen gaven eenige potten met bloemen, de kamer een vroolijk aanzien. Dat deed ook de helder brandende lamp die boven de tafel hing.

Tewijl Lukas alsoo rondzag, bespeurde hij op een lage kast een boek. Hij kon niet nalaten, er eens even in te zien. Het was zeer groot en dik, en scheen vele jaren te tellen. Toen hij het opende bespeurde hij, dat het in een hem vreemde taal was geschreven. Doch de woorden: „Sainte Bible“, die in het Engelsch ongeveer eveneens luiden, zeiden hem, dat hij hier een Bijbel voor zich had.

Een Bijbel! Zoo woonde dan hier in de wildernis een man, die in den Bijbel las. Dat had Lukas allerminst verwacht, te meer, wijl hij wel wist, dat deze streek Fransch gebied was, en geen Franschen meest Roomsche waren, en geen Bijbel lasen. Thans echter trad de huishoud wees binnen, en noodde onze vriend tot het avondeten, dat uit brood en gebakken visch bestond.

Het is goed, dat twee menschen die elkaar willen begrijpen, daartoe ook zoo spoedig in staat zijn. Dit bleek hier. Want hoewel Lukas niet dan Engelsch sprak, en de ander dat maar ten deele verstond en heel slecht sprak, toch hielden ze, al etende, een gesprek, dat beiden bijzonder goed beviel. Lukas wilde gaarne weer naar zijn schip. Doch zijn gastheer beduidde hem, dat dit een reis zou vorderen van zeker een halven dag te voet, en dat het voor hem, een vreemdeling, bijna onmogelijk zou wezen den weg te vinden, wijl er nog geen eigenlijke wegen waren. Maar, zei de goede man, ik zal morgen vroeg zelf gaan, en mijn best doen om te vernemen of het schip er nog ligt. Is dat zoo, dan breng ik u weg. Is het er niet meer, dan zullen we verder zien.

Toen Lukas den volgenden morgen verkocht en versterkt ontwaakte, vond hij wel het onthijp gereed staan, maar wachtte hij vergeefs op zijn nieuwen vriend. Hij begreep toen, dat die al vertrokken was.

Doch had de man gemeend, een lange wandeling te moeten maken, die werd hem gespaard. Nog vóór 9 uur in den morgen was hij al weder terug.

„Schip gevonden?“ vroeg Lukas haastig.

De ander glimlachte bij de eigenlijk onnoozele vraag en zei toen:

„Niet het schip, maar wel een wachter van 't fort. Het schip is weggezeild.“

Lukas schrikte; de tranen sprongen hem uit de ogen:

„Vriend“, sprak de ander, „hoop op God. Het schip is wel weg, maar Hij blijft en Hij is ook hier.“

1) Heilige Bijbel.

HOOGENBURE.

Gereformeerde Gezinsheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wilnis, W. A. Willemse, te Oudegaa-Idsega en Sandvliet. — Wildervank, W. H. Oosten, te Enkhuizen. — Enkhuizen, C. van der Hoeven, te Domburg. — Knijpe, K. van Dijk, cand. te Blijde.

AANGENOMEN: Gronau, M. H. Bosch, cand. te Kampen. — Nigtevecht en Nederhorst den Berg, D. Hogenbirk, cand. te Naarden. — Trummarum, G. Ch. Aalders, cand. te Dussen. — Delft, (vo z den zendingarbeid te Wonsobol) L. Netelenbos, te Hijaard.

BEDANKT: Sijne, G. Ch. Aalders, te Dussen. — Harmelen, D. Hogenbirk, cand. te Naarden. — Oudewater, J. J. Mindema, te Charlois. — Dronrijp, L. Netelenbos, te Hijaard.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Oud-Alblas, A. Renier, te IJsselmu- den. — Westkapelle, L. Aalders, cand. te Beesd. — Zeddam, Kleffens, te Huizum.

AANGENOMEN: Oterleek, S. C. Kijlstra, te Blaricum. — Medemblik, L. B. Tjebbes, te Oude-Mirdum. — Steenderen en Bronckhorst, P. N. Pikaar, cand. te Oudegaa-Idsega. — Batenburg, A. A. Baurnman, cand. te Werkendam.

BEDANKT: Andel, P. de Looze, te Oud-Vosmeer.

Advertentien.

De Heere schonk ons heden een weigechapen ZOON.

Dr. J. P. SCHOUTEN.
M. A. F. SCHOUTEN—
DANE.

Bolnes, 3 Aug. 1903.

Zaterdag 1 Augustus j.l. maakte de dood een einde aan het voor de Geref. Kerk Deventer B. waardevol leven van Br. A. ZANDVLIET, pas afgestudeerd Ouderling der Gemeente. Door genade was zijn leven Christus, zijn einde vrede.
Namen des Kerkeraad Deventer B. P. J. JONGBLOED.
A. A. VAN DEN BERG.

HOMOEOPATHISCHE APOTHEEK
van ALBERT SOMMER,
Singel, hoek Heiligenweg,
AMSTERDAM.

Voor ASTHMA-LIJDERS beproefd speciaal middel à f 1.— Nieuwe vinding!
Haaruitval en vroegtijdig grijs worden. Arnica haarolie per flacon f 1.20.
Hensels Tonicum, per flacon f 1.20, het beste middel voor Zenuwlijders.
Hamamelis, het eenige afdoende middel bij aambeien.

Vraag volledige Prijsopgave en Brochures!

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland, Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGSTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABRIS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WITTEWAALL VAN STOEETWEGEN, H. LUKING, Mw. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK, J. BOUWES, JOH. TERPSTRA en Mr. H. VAN DER VEGTE.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, JOH. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.
Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder vooruitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 100 pCt. in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.—, verkijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Keizersgracht 207 en Hilversum, Torenlaan 54; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering, gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaal-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

van Ons Oude Nederland, verschijnt binnenkort de proefaflevering.

IN JEZUS ONTSLAPEN.

MEDITATIES van

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.90; in fraaie stempelband f 2.40.

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

Tischleindeekdich

Het versch bewaren van Vruchten en Groenten

in wijdmondslazen met automatische sluiting, zonder beugel of schroef, zoowel voor huiselijk gebruik als in het groot, door middel van Weck's Sterilisator.

Uitvoering werkrecepten op grond van eigen ervaring worden er bij verstrekt. Inlichtingen aan het Depot en proefstation te Bloemendaal (N.H.), waar ook steeds gevulde monsterglazen in voorraad zijn en bezoekers gaarne ontvangen worden.

Zich aan te melden bij D. DE CLERCQ, Bloemendaal, 227, Bloemendaal.

Alleen de glazen met het gedeponeerde merk „Frischhaltung“ zijn echt. — Let op namaak.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden der Vereeniging voor 1903 is verzonden:

Prof. G. WEITBRECHT,

Het Christelijk Huwelijk.

EEN BOEK VOOR HET HUISGEZIN.

Naar het Hoogditsch.

De leden deser Vereeniging die jaarlijks f 5.— betalen ontvingen thans reeds:

1e. OTTO FUNCKE, Onopgesmukte waarheden. f 2.25
(Prijs in stempelband f 2.90).

2e. Prof. G. WEITBRECHT, Het Christelijk Huwelijk. „ 1.90
(Prijs in stempelband f 2.50).

f 4.15

Vóór het einde van dit jaar zal nog een nieuw werk verschijnen, dat, evenals de beide bovengenoemde, den Leden gratis wordt toegezonden. Bovendien hebben dezen het recht vóór den zisten December van dit jaar voor f 5.— aan ingenaalde boeken uit het fonds der Vereeniging GRATIS te ontfieden.

Men vrage den catalogus aan.

Amsterdam.
Pretoria.

BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER.

Wed. P. VAN ELK & ZONEN, DAMRAK 60 en DAM 15-17.

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Ter persce, om eerstdaags te verschijnen:

Vakorganisatie naar Christelijke beginselen.

Toelichting bij de stellingen over „De Patroons (in de Vakorganisatie)“, ten beste gegeven op den Landdag der Vereeniging van Nederlandsche Patroons „Bode“, gehouden te Utrecht den 17den Juni 1903.

DOOR

J. C. SIKKEL,

Dienaar des Woords te Amsterdam.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Inw. Zending en Bijbeloelportage in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand Juli: Door Jb. Sluys, Andijk, gev. in de coll. f 2.50 + f 1.— = f 3.50; door Ds. Sieders, Geref. Kerk Vlaardingen A f 20.—; door J. Risseu, Geref. Kerk Schoonlijke f 5.—; door Ds. S., gev. in de coll. Vlaardingen f 1.—.

De kas is bijna leeg, wie helpt die vullen?

A. C. VAN DRIMMELEN, Penn.

Klundert, 3 Aug. 1903.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributies:

Door Ds. H. de Koning, uit Mijdrecht f 28, uit Vinkeveen f 9, uit Wilnis f 10, samen f 47.
Aan Collecten (voor de Theol. faculteit): Van de Geref. kerk te Hilversum (Torenlaan) f 45.94½; van idem te Akkerwoude f 1.75; van idem te Anjum f 19.92½; van idem te Blijde f 8.60; van idem te Dokkum A f 12.35; van idem te Dokkum B f 37.96; van idem te Ee f 8.57½; van idem te Engwicum f 5.47; van idem te Ferwerd f 13.60; van idem te Hantum f 6.70; van idem te Hollum f 1.65; van idem te Holwerd f 5.85; van idem te Lioensens f 10.22; van idem te Metslawier f 5.18; van idem te Murnerwoude f 3.73; van idem te Nieuw Weerum f 7; van idem te Nijawier f 7.05; van idem te O. Nijkerk f 4.13; van idem te Paessens f 9.92; van idem te Raard f 8.88; van idem te Reitsum f 11.12; van idem te Rinsumageest f 12.06½; van idem te Wansum f 32.86½; en f 17.50; van idem te Schiermonnikoog f 1.27 en f 1.05; van idem te Burum f 9.31½; van idem te Renkum f 9.97; van idem te Gorinchem f 19.66; van idem te Lexmond f 6.80½.

Aan Schenkingen:

Door Ds. H. van Dijk te Gaast, van H. K. te Piam f 2; door den heer D. Geerling te Enschede f 2.50.

Voor de Medische Faculteit:

Door den heer J. Ouboter, van de Halvestuivers vereen. te Rotterdam f 25.

Voor het Studiefonds:

Door den heer J. Ouboter, van de Halvestuivers vereen. te Rotterdam f 175.

S. J. SEEFAT,

Penningsmeester.

Hilversum.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.

Penningmeester.